

Sámal úr Skúvoy 60 ár

Nú ein dagin var eg í Hovi, og hitti eg har min góða vin og partamann Sámal úr Skúvoy og kom á tal við hann.

—Nú fyllir tú brátt 60 ár, sigi eg, og svarið var ja, hin 30. í hesum mánaða.

Vilt tú ikki gera so væl at greiða eitt sindur frá, hvat tú hevur tikist við og okkurt, sum tú hevur upplivað, og eisini um munin millum at vera sjómaður í dag og áður. Eisini veit eg, at tú í mong ár hevur verið kokkur. Sig okkum eitt sindur um kokkalívið tey fyrstu árin, tú kokkaðist. Sámal svarar soleiðis:

Ja, eg vil fegin hava eina samrøðu við teg um viðurskipti fiski manna og kokkana; tí tú hevur altíð vist vælild móti okkum fiskimonnum bæði á ein hátt og annan.

Fyrsta árið, eg var til skips, var í 1919 við »Havgásini«, og skipari var Jóan Petur úr Kvívík, sáli, búsitandi á Sandi. Vit vóru 19 menn við snori og fingur 350 skpd. um várið á Suðurlandinum og seinri á Eysturlandinum 250 skpd. Hetta árið vann eg fílt kr. 1600, ið var hildið at vera væl at fáa fyrsta árið. Hetta var eitt gott ár; men 1920 um várið var veðrið av tí allraringasta, og tá gingi »Helen« og »Kristina« burtur. Í hesum sama ódnarveðrinum vóru vit ógvuliga illa staddir — serstakliga tann 29. februar um kvøðið, tá fyllt skipið av sjógvi og fall á liðuna og vildi ikki reisa seg aftur; tí størstgildið fylltist av sjógvi. Vit noyddust at kryvja seglið, og menn fóru í lastina og lempaðu saltið úr tí borðinum, sum niður vendi, tá reist hon seg aftur. Eitt Guds undur, at onginn manskaði varð — ein maður fór fyrri borð, men sjógvinurin skolaði hann inn aftur á dekkið. Viðhvørt vistu vit ikki, um vit vóru omaná sjónum ella ikki. Tá ið so veðrið linnadi aftur, var onginn lanterna í luborði og heldur onki lanternubretti, og í lastini vóru styttnar farnar. Oman dekkið var onki eftir uttan báðir kapparnir og mastrar.

Vit settu so kós móti Føroyum, og veðrið batnaði so við og við, og tað var okkum til eydnu, at mars komu vit aldri á grønt gras aftur. Seinri sama árið skú minur — sprengiknottar í hóptali, so lívið var stóðugt í vanda. Hetta summarið fór Karin ella Trongisvágsskarin, sum hetta skipið ofta varð nevnt. At sprengiknottur beindi fyrri Karini, er onki at ivast í, tí tað var onki illveður.

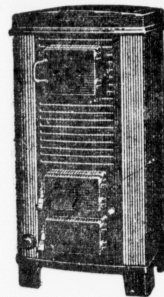
Eg biði nú Sámal greiða eitt sindur frá sínum starvi sum kokkur, og svarar hann soleiðis:

—Nú í summar fari eg sum

kokkur við »St. Jacues«, og er hetta tað 30. summarið mitt sum kokkur. Tey fyrstu árin var lonin kr. 150 um mánaðin, um so var, at kokkurin ikki helt snori, og kr. 125, tá ið kokkurin fiskaði. Tey flestu árin fekk eg kr. 125 um mánaðin og helt so snori eisini — á henda hátt fekk eg meira í peningi; tí væl beit í hjá mær. Hartil gjørdi eg (J.H.D.) ta viðmerking, at eg veit, at Sámal var hildin at vera sera góður kokkur, og tá ið hann nú sigur, at hann fiskaði eisini, so má hann hava verið frálíka kvikur, raskur og nærlagdur maður. Tá svarar Sámal: Eg skal siga tær, at umstøðurnar við matgerð umborð vóru ógvuliga ringar, tí trongligt var og langir túrar, og maturin eingáttaður, og alt varð vegað til hvønn mannin fyrri seg. Av keks 7 pund um vikuna, magarin 1 pund og 3/4 av melis. Kjøtt til dogurða 3 ferðir um vikuna og fisk hinar 4 dagarnar. Te morgun og kvøld. Ertir viðhvørt og so havrasúpan ella rissúpan viðhvørt, bollar út á kjotsóðið ella rosinbuddingur og okkurt annað. Millum 1930 og 1940 var eg fyrri tað mesta kokkur við Garða skipum, og tá fekk eg reiðarið at lata mjøl umborð og minni av keks. Hetta dámdí monnum betri, tá eg bákaði breyð, so ikki altíð var keks. Viðhvørt gjørdi eg knettir ella frikadellir, og tað vóru menn takksamir fyrri.



Hold fast ved det faste
brændsel - skift til...



HESS-O-MATTO
den tekniske kælderen...

dobbelte termostatsvent
dobbelte brændselssøgner

PI

VALDEMAR LUTZEN

MINISTARAVITJAN

Eftir innbjóðing frá Føroysk-norska felagnum kemur norskri fískimálaraðhannin Nils Lyse til Føroya at ferðast, hann kemur um 20. juni og ferð avstað aftur 25. juni.

Sámal sigdi eisini óll kríggis-árin og greiddi almikið frá tí. Men tað koma vit til eina aðru ferð. Vit enda á hesum sinni við at ynskja okkara góða vini og partamanni hjartaliga til lukku við teim sekti og blíðan byrd viðari fram.

J. H. Danbjørg.

Heðin Brú: LEIKUM FAGURT ...

31

Og brævið til fútan? Fjálalótir! Ráddi tað um at leggja navn-ið, faðirin hevði borið, frá ser? — Eg sum havi lovað lyfti á grovini hjá honum um, at reisa húsið aftur. — Nú rennur Tormaður. Fólki, sum kemur framvið, vendir sær á og hyggur aftan á honum. Nógv var, ið gerast skuldi. Fyrst til Elspu. Bara siga henni, at hann hevði ikki stundir í kvøld, og so av aftur durunum.

Hann kemur í túnið hjá Elspu. Nei, fátturin fellur aftur. Herðarnar fara afturúr og høvðið niður á bringu. Regnið slar niður. Takdryppið stökkur upp av túninum. Ein hundur kemur og snoddar at honum, hvørur so aftur í myrkirnum. Onkur hoyrdist koma gangandi á tuflum, kráandi. Tá snikur Tormaður sær burtur, tann b'oytan hann er, smoykir seg aftur undir húsið. Verður standandi, til hetta er komið omanum. Hundurin kemur aftur og snoddar. Men tá ógvast hann við seg sjálvan, skjýtur bringuna fram úr ser og fer at hurðini, bangar.

Eyguni stara inn í myrkrið í forstovuni. Hvat fær hann nú at siggja? Kanska hon heur klumpfót, er skeiv eða ... rukkut. Hurðin inn í stovuna fer upp, og har stendur Elspa. Ung, hyldlig, væl vaksin, reyðbrúnt, purt hár, og eitt gentusmil, sum tekur Tormann um hjartað. Hann verður burtur í henni beinan vegin.

Hon býður honum inn.

»Takk!«

Tey verða standandi. Tíga. Hyggja hvørt upp á annað. Blúgv. »Takk fyrri síðst!« letur í Tormann. »Takk fyrri at tú kemur. Eg ræddist fyrri, tú sór ikki at koma. Tað er vordíð so seint.«

»Eg havi eisini drigið á bæði. Ræddist fyrri at koma, sum eg tiggjaði mær í gjárkvølið — í nátt. Er tú ill á meg?«

»Ill? Nei, tú kem sum sendur frá Gude. Tú ...«

»Ja, men tú veit ikki, hvor eg eri. Eitt rekavætti kanska.

Telefon 1125-1126

Útleigan av frystiboxum

Pf. Havnar Fiskacentral

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantónið.

Grót og skervur megu vera goldin fyrst, áðrenn tey verða heintað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum lími av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyrri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA

FÆROSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆROSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

BASARUR

við útsølu, eydnuhjóli, matsølu o. ø. verður hinðin í Vestmanna sunnudagin 27. maí til frama fyrri kirkjuna. Byrjað verður kl. 3.

Í hesum døgum verða eisini seldir lutaseðlar um alt landið til frama fyrri sama endamáli. Drigið verður 1. juli, og úrslitið verður kunngjørt í bløðunum.

Væl verðið tykkum, sum vilja styðja okkum við at keypa lutaseðlar, og velkomni til Vestmanna, tit sum hava hug at vitja basarin sunnudagin.

KIRKJURÁÐIÐ Í VESTMANN

32

eitt bartrog, kom fullur dettandi inn á teg uttan av geilum?« Hon lær. »Eg eri ikki rødd av mær. Tú er ein ungur maður, sum skeyst inn til mín av tilvild? Ella? Rætt sum eg sat og longdist.«

Tey heitsast. Seta seg á rekkjuna. Tøgn. Kvírr sæla. Ein lagnulota.

Tá spyr hann: »Um nú nakað spyrst burtur úr frá í nátt? Tá er hend ein vanlukka.«

»Nei, grævi tað var so væl! Eg ynski tað so staðiliga. Tað gekk sum tað skuldi í nátt. Nú er tú mín. Vit hoyra saman. Eg kenni tað á mær. Tú er fyrsti maður í mínum lívi, tann einasti.«

Tormaður er ovfarin. Hetta avgjörda álit á honum. Hetta dirvið, hon visir, er so stórt fyrri honum, so fremmant og ófatiligt. Hvi ivast hon ikki. Hvi kennir hon seg ikki seka fyrri tað, sum hent er. Hvi hugsar hon ikki um mannaópið. Hann strýkur henni um hárið, hyggur inn í eyguni á henni og hugsar, spyr so: »Hvussu kann tú hava so trygt álit á mær í tí skili, eg var, tá ið eg kom inn til tín. Tað høvdu verið fleiri enn ferri, sum koyrdu meg út.«

»Tí tú kom sum ein gáva frá Gudi. Tú er mær ein dreymur, sum gekk út.« Hon fer frá honum at stákast.

Hann situr eftir tígandi og hyggur fram fyrri seg: — Eg ein Guds gáva, ein dreymur, sum gekk út? — Og hon ivast ikki, livir trygg og g'ad í hesum. Sama álit, sum móðirin hevur á honum, sum hon altíð hevur kent, men ikki hoyrt sagt soleiðis við orðum. Og her gongur hann og svíkur, ber seg illa at, kemur sær í ófori, gloymir at fara varliga, sum hann er lærdar til frá barns beini og hevur seð fyrri ser heima. Nei, her mátti koma vendi. Enn bar til at venda.

Elspa flytir eitt lítið borð framman fyrri rekkjuna, borðreiðir og tekur mat fram, sum stendur til reiðar. Hann situr og